

vzdělávací standardy pro výuku prvního cizího jazyka (KMK 2002, 2004, 2012), jeho komplexita ale byla značně zredukována, mj. v návaznosti na úzké zaměření na ověřování výkonu (měření). Již vývoj testovacích úloh a provádění testů ukázaly, že v oblasti jazykových schopností jsou oblasti, které jsou měřitelné jen obtížně (Hu/Leupold, 2008). K nim bývají řazeny:

- mluvní projev,
- mediace – Sprachmittlung,
- tzv. „měkké kompetence“ – mj. interkulturní kompetence.

Ve standardech pro maturitní zkoušku z cizího jazyka (KMK 2012) byly přiřazeny k tzv. měkkým kompetencím:

- jazykové povědomí,
- kompetence k učení se cizímu jazyku.

V obecné rovině je pro výuku cizích jazyků od počátku 21. století charakteristické v souvislosti se změnou paradigmatu ve vzdělávací politice výrazné zaměření na rozvoj kompetencí (Kompetenzorientierung) (Hecke/Surkamp 2015, s. 9).

V Německu se intenzivně vede odborná diskuze o zaměření na rozvoj kompetencí ve výuce cizího jazyka již celé poslední desetiletí. V roce 2009 vychází článek Helmkeho, v němž autor mj. upozorňuje na to, že doposud nebyla pozornost zaměřena na důsledné rozlišování a následné propojování výuky zaměřené na jedné straně na obsahy a na straně druhé na kompetence. Mj. i na základě výsledků studie PISA, v níž se rovněž tento deficit výrazně ukázal, dochází postupně k inovaci vzdělávacích programů (KMK 2004, KMK 2005, KMK 2012). Vznik vzdělávacích programů na základě tzv. standardů kompetencí přispěl k uvědomování si toho, že výuka orientovaná na kompetence podléhá jiným „zákonitostem“ než výuka zaměřená na obsahy (tzv. tradiční výuka). Rozhodujícím už není to, co se probralo, ale to, co je na konci vzdělávacího procesu osvojeno a pochopeno (Burwitz-Melzer, 2009, s. 34).

Této změně pedagogického i oborově didaktického myšlení předcházely četné diskuze, v nichž se hledaly odpovědi na mnohé otázky, jako např. „Co – když ne obsahy – lze prokázat/doložit jako osvojené/naučené a pochopené?“, „Na čem – když ne na obsahích – se mají „ukázat“ kompetence?“, „Čím – když ne obsahy – mají být žáci zaujati a angažovat se ve výuce?“ aj. (Burwitz-Melzer, 2009, s. 35). Obsahově zaměřené dovednosti a schopnosti se mohou rozvíjet pouze tehdy, pokud jsou podporovány a pokud se jimi žáci zabývají trvale.

I ve výuce cizího jazyka – s ohledem na šok výsledku PISA a v reakci na popisy kompetencí a jazykových úrovní ve SERRJ (české vydání 2001) – se ministerstva školství jednotlivých spolkových zemí dohodla na tvorbě řady standardů, např.:

- Národního vzdělávacího standardu pro první cizí jazyk (angličtina/francouzština) pro základní školu (Nationaler Bildungsstandard für die erste Fremdsprache (Englisch/Französisch) für den Hauptschulabschluss – KMK 2004),
- Národního vzdělávacího standardu pro první cizí jazyk (angličtina/francouzština) pro střední školu (Nationaler Bildungsstandard für die erste Fremdsprache (Englisch/Französisch) für den Mittleren Schulabschluss – KMK 2005),
- Standardu jednotných požadavků na maturitní zkoušku z angličtiny (Einheitliche Prüfungsanforderungen in der Abiturprüfung Englisch – 2002). (Burwitz-Melzer, 2009, s. 35).